

Férový vietor pre Slovensko - medzi chaosom a potrebou

máj 2026

V tomto brífingu sa dozviete:

- prečo Slovensko rieši rozvoj veternej energie,
- čo sú akceleračné zóny a prečo vznikajú,
- aké sú EÚ záväzky a príležitosti pre Slovensko,
- kde sa dnes nachádza proces prípravy zón,
- prečo aktuálny postup vyvoláva chaos a nedôveru,
- aké sú legitímne obavy ľudí a samospráv,
- čo treba nastaviť, aby bol rozvoj veternej energie férový a citlivý.

Slovensko patrí medzi krajiny s [najnižším podielom obnoviteľných zdrojov](#) energie v Európe. Kým v mnohých štátoch EÚ dnes vietor a slnko pomáhajú znižovať ceny energií a závislosť od fosílnych palív, u nás sa rozvoj veternej energie prakticky zastavil — od roku 2004 nepribudol ani 1 MW nového veterného výkonu. Na Slovensku je tak celkovo inštalovaných len [4 MW výkonu veterných turbín](#).

Už veľa rokov bojujeme so závislosťou Slovenska od zahraničných a navyše fosílnych zdrojov, čo nám spôsobuje opakujúce sa problémy s energiami. V rámci [Plánu obnovy a odolnosti](#) sme sa zaviazali pripraviť pravidlá a vhodné oblasti pre rozvoj veternej energie.

Dôvod je jednoduchý:

- vietor je domáci zdroj energie,
- pomáha stabilizovať ceny elektriny,
- znižuje závislosť od dovozu surovín z iných krajín,
- dostáva elektrinu priamo k spotrebiteľom a
- pomáha zvládať klimatickú krízu.

Obnoviteľné zdroje energie sú čisté, lokálne a cenovo stabilnejšie. Nepodliehajú v takej miere geopolitickým krízam ani výkyvom cien fosílnych palív. Aj preto podiel energie z vetra a slnka významne rastie - v roku 2025 štáty EÚ prvýkrát vyrobili viac tejto energie, [než energie z fosílnych palív](#).

Krajiny s vyšším podielom obnoviteľných zdrojov dnes lepšie odolávajú energetickým a geopolitickým otrasom.

Slovensko má pritom [podľa analýz](#) potenciál výrazne znížiť ceny energií práve rozvojom veternej a solárnej energie. Napriek tomu dnes zaostávame aj za okolitými krajinami.

S rozvojom vetra počíta aj [Národný energetický a klimatický plán](#), podľa ktorého by Slovensko malo do roku 2030 dosiahnuť výkon približne 750 MW veternej energie.

Rozvoj veternej energie však musí byť citlivý voči kvalite života miestnych obyvateľov, prírode a krajine. Nie každé územie je vhodné na výstavbu veterných elektrární.

Čo sú akceleračné zóny a prečo vznikajú

Akceleračné zóny sú územia, kde je možné rozvíjať obnoviteľné zdroje jednoduchšie a rýchlejšie, pretože:

- majú vhodné prírodné podmienky,
- sú mimo najcitlivejších území,
- konflikt s obyvateľmi, prírodou či infraštruktúrou v nich je minimálny.

V Európskej únii platí systém, podľa ktorého majú členské štáty takéto oblasti identifikovať, naplánovať v nich projekty a určiť ochranné opatrenia. Zmyslom akceleračných zón je, aby sa obnoviteľné zdroje nerozvíjali chaoticky, ale práve naopak. Takýto prístup má pomôcť chrániť prírodu, predchádzať konfliktom s miestnymi komunitami a sústrediť rozvoj tam, kde dáva najväčší zmysel.

Slovensko malo:

- pripraviť metodiku pre rozvoj veternej energie,
- upraviť legislatívne pravidlá pre posudzovanie vplyvov a povoľovanie
- zmapovať vhodné a nevhodné územia a
- určiť pilotné oblasti s potenciálom aspoň 300 MW.

Akceleračné zóny však nie sú jediné možné miesta na rozvoj veternej energie. Stavať veterné projekty je možné aj mimo týchto oblastí, avšak povoľovanie podlieha iným pravidlám a vo všeobecnosti má trvať dlhšie. Kým proces v akceleračných zónach má prebehnúť za 12 mesiacov, mimo nich by mali úrady vydať povolenie za 2 roky.

Kde sa dnes nachádzame

Vláda dnes v zrýchlenom režime dokončuje reformu, ktorú mala pripravovať systematicky posledné roky. Dôvodom je tlak na splnenie záväzkov z Plánu obnovy a odolnosti a riziko straty stoviek miliónov eur z eurofondov. Termín, ktorý sme už predlžovali, je do leta 2026 a je jasné, že všetko potrebné sa dotedy nestihne. To však neznamená, že nemôžeme pokračovať aj po tomto termíne a pripraviť reformu naozaj funkčne a kvalitne.

Ministerstvo životného prostredia už predstavilo návrhy tzv. pilotných akceleračných zón a prebiehajú procesy strategického environmentálneho posudzovania (SEA) konkrétnych lokalít.

Práve tu však vznikajú najväčšie problémy.

Čo je problém

Rozvíjať veternú energiu potrebujeme, avšak nie takýmto spôsobom. Vláda celý proces nastavila a komunikuje neskoro, nesprávne a škodlivo.

Chaotický a nelogický postup: Procesy idú v nesprávnom poradí. [Strategické posudzovanie celého systému](#) (SEA) akceleračných zón začalo neskôr než posudzovanie konkrétnych pilotných lokalít (EIA), hoci by to malo byť opačne. Simultánne sa tak hovorí už o dvoch konkrétnych lokalitách - [východ](#) / [západ](#), a pritom nemáme posúdený základný dokument.

Slabá komunikácia s ľuďmi a samosprávami: Mnohé obce sa o plánovaných zámeroch dozvedeli až z médií. Informácie o možných 250-metrových turbínach prirodzene vyvolali obavy a odpor. Práve včasnú komunikáciu a najmä spoluprácu so samosprávami a občanmi považujeme za kľúčovú pre férový rozvoj vetra.

Časť obáv verejnosti je prirodzená a legitímna — ľudia chcú vedieť, ako môžu veterné elektrárne ovplyvniť kvalitu života v obciach a krajinu. Práve preto je dôležité, aby štát postupoval systematicky, transparentne, odborne a s dostatočným zapojením verejnosti.

Chýbajú dôležité pravidlá: Bez dobrého nastavenia celého systému hrozí, že sa konflikty prenesú priamo do jednotlivých projektov a zvýši sa tlak na citlivé územia aj miestne komunity. Stále nám chýba jasná mapa vhodných území, prepojenie na územné plánovanie, definovanie ochranných a zmierňujúcich opatrení a férové pravidlá povoľovania.

Priestor pre dezinformácie: Celkový prístup vlády vytvoril prostredie, v ktorom sa rýchlo šíria hoaxy a aj nepodložený strach z veternej energie. Namiesto vecnej diskusie o reálnych prínosoch a rizikách dnes dominujú emócie, neistota a nedôvera. Komunikácia zodpovedných ministerstiev situáciu ešte zhoršuje. Kým ministerstvo hospodárstva je v podstate ticho, minister životného prostredia aktívne vystupuje proti veternej energii a dokonca [šíri lži a nenávisť](#).

Čo sa podarilo a na čom treba stavať

Nie všetko je zlé. Slovensko už pripravilo viacero dôležitých krokov, ktoré dávajú zmysel:

- vznikla [metodika na rozvoj veternej energie](#),
- prebehlo mapovanie územia, ktoré je zatiaľ nedokončené a nie je zverejnené,
- zaviedlo sa zjednotenie povoľovania pod jednu inštitúciu.

Tieto kroky treba dokončiť a pri povoľovaní veterných parkov postupovať podľa nich citlivo, transparentne a za účasti verejnosti.

Čo treba urobiť teraz

Klimatická koalícia presadzuje férový rozvoj veternej energie:

- systematické mapovanie vhodných území, prepojené do územného plánovania,
- jasné pravidlá pre posudzovanie vplyvov a povoľovanie,
- zrozumiteľná verejná komunikácia, vrátane [vysvetľovania obáv a otázok](#) na základe faktov a boja proti dezinformáciám
- [skoré zapojenie obcí a verejnosti](#), a
- reálne [benefity pre miestne komunity](#).

Na to treba aj opraviť [zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie \(EIA/SEA\)](#), ktorý obsahuje vážne legislatívne chyby a je zmätočný.

Slovensko potrebuje rozvíjať domáce zdroje a veterná energia bude pre nás všetkých prínosom, ale musí sa to diať transparentne, odborne a s rešpektom k ľuďom aj prírode.

Nie je pravda, že:

- **Slovensko má dost obnoviteľných zdrojov** - v [Národnom energetickom a klimatickom pláne](#) je cieľom dosiahnuť 25 % podiel obnoviteľných zdrojov energie do roku 2030, čím Slovensko prispieva do cieľov EÚ dosiahnuť 42.5% v celkovom energetickom mixe EÚ.
- **veterná energia neprináša žiaden finančný prínos pre občanov** - pri plánovaní a v nasledujúcom procese výstavby OZE môžu zástupcovia obyvateľstva a samosprávy, na ktorých území sa projekt nachádza, resp. ktoré budú jeho prevádzkou dotknuté, vyjednať viaceré konkrétne benefity, napr. jednorázové alebo ročné platby za každý MW výkonu turbíny (viac informácií [tu](#)).
- **veterné turbíny sú vždy a všade nebezpečné pre vtáky a netopiere** - dôležité je zmapovať územie z hľadiska senzitivity pre tieto živočíchy, čím sa vie predísť ich ohrozeniu umiestnením parkov do nekonfliktných území (viac informácií [tu](#))

Viac **mýtov a faktov o veternej energii** nájdete na [tu](#) alebo [tu](#).

Naše materiály:

- [Prínos obnoviteľných zdrojov - benefity pre ľudí](#)
- [Veterné elektrárne - ako zapájať ľudí](#)
- [Hromadná pripomienka „Za kvalitné nastavenie povoľovania OZE“](#)
- [Pripomienky VIA IURIS a Klimatickej koalície k Metodike pre rozvoj veternej energetiky v Slovenskej republike – príprava akceleračných zón vhodných na rozvoj veternej energie](#)
- [Kľúčové kritéria dobrého rozvoja veternej energie na Slovensku - I. časť](#)
- [Kľúčové kritériá dobrého rozvoja veternej energie na Slovensku - II. časť](#)